

DIRECTOR
Dr. AUGUST IN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicație se plătește în
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nou loc de odihnă

(+). Dintre vladicii Blajului șase își dormiau somnul dreptilor în cripta de sub biserică dela curtea mitropolitană. Ani îndelungați de-a supra rămășițelor lor pământești s'a adus zilnic sfânta jertfă la altarul Domnului. Dar acum un sfert de veac și mai bine vechiul lăcaș de închinare, ridicat în vremuri ce se pierd în negură, s'a prăbușit și truditelile trupuri ale celor șase arhiepiscopii au rămas sub învaliș nepotrivit să-le apere de umezeala mistuitoare pe îndelete.

Stării acestela jalnice i-s'a pus, Duminica trecută, capăt. Asta după ce în Sâmbăta premergătoare huma alor patru dintre ei, reavând și amestecată cu lemnul sicriilor topit și el, a fost strânsă cu pietate și așezată în cosciuge noi, de brad, lângă celelalte done de metal, (a lui Lemenyi și Vancea), ca să fie așezată la locuri mai vrednice de așa neprețuite ctenodii bisericesti-naționale.

Scoase din întunerecul și receala criptei la lumina unei zile cu mângâieri de soare viu strălucitor, sicriile se înștruie, tăcute și totuși atât de grăitoare, sub privirile — pierdute în depărtări cu mărețe vedenii — ale soborului preotesc în odăjdii, cu ierarhul Alexandru în frunte, și ale tinerilor leviți dela seminarul »Bunei vestiri». Altă lume, ascultă și ea, adâncită în gânduri, acordurile duioase ale slujbei sfinte ce se săvârșeste. Apoi, pe mâini de seminaristi, sicriile sunt purtate, printre două ziduri de elevi și eleve, dela criptă și până la noul loc de odihnă.

Și așa: în dangăt de clopote, în cântece de prohod, într-o zi de toamnă cu mândru soare, trec cei șase arhiepiscopi: Petru Pavel Aaron, Atanasie Rednic, Grigorie Maior, Ion Bob, Ion Lemenyi și Ion Vancea, spre cripta bisericești dela »Institutul Recunoștinții», în așteptarea fericitei învieri. Vai, de-ar prinde graiu pietrile Blajului și drumurile Ardealului bătătorite de ei întru vestirea mântuirii și mângâierea fiilor lor sufletești robiți, ce dumnezeiască simfonie de preamărire a strădanilor apostolice și a jertfirii de sine pentru ai săi i-ar fi fost dat neamului întreg să audă. Totodată însă și ce clopot de înținare ar fi izbucnit, făcând să se cutremure țările unei țări la întregirea căreia au dăruit atât de mult din sufletul lor și în vistieria căreia pentru orice se găsec bani cu nemiluita, numai când e să se gate și biserică ce ocrotește osemintele lor, seacă izvoarele băneștili! Și cine știe cât va mai trebui să rămână așa această biserică: fără turn, fără iconostas și nici măcar tencuită, necum zugrăvită și cuviincios împodobită...

Dar bun e Domnul și milostiv foarte. Și ne este nădejdea că nu peste mult lângă cei ce se vor odihni și ceilalți șezători în scaunul blădăcesc al Blajului: Suluțiu, Mihali și Suciu, cari își dorm somnul de veci în cele două cimitire din loc. Și că atunci biserică dela »Institutul Recunoștinții» va fi așa cum trebuie să fie ca să poți chema toată suflarea la reînălțarea, barem a celorlalți trei arhiepiscopi, fără să-și sângereze inima de jale și fără să-și roșească obrazul de rușine.

Drum periculos

Altă »suspendare de salarii» preotesc — Un sistem intolerabil — Raporturi clare între Biserică și Stat

(*) Pornind dela un caz particular, puneam, în numărul nostru trecut, o problemă principiară.

Ignorând, suveran, existența autorității bisericesti, ministerul a suspendat salariul unui preot, fiindcă — în temeiul unui denunț pornit din te miri, ce motive — împotriva lui s'a introdus o anchetă judiciară. Procedura ministerului era o lovitură brutală dată însăși noțiunii de autonomie bisericescă. Deci un act abuziv, foarte grav. Deschide drumul altor intervenții de același fel, ajungându-se pe încetul la totala desființare a numitei autonomii, legată de însăși ființa Bisericii. Socotiam, deci, necesară o imediată reexaminare a »cazului» supărător și o precizare limpede a raporturilor legale dintre Biserică și stat.

Dreptatea tezei noastre era evidentă, chiar dacă ar fi fost vorba de un singur »caz» cu »suspendare de salarii». Din nenorocire însă situația e mult mai îngrijorătoare. Avem astăzi înaintea ochilor piesele unei alte întâmplări asemănătoare. Și, se pare, mai sunt și altele. Poate multe. Ceeace arată că la minister a devenit sistem această procedură. — Iată cazul. Care, pe deasupra, mai pune în lumină și o altă problemă delicată: atitudinea puterii de stat în lupta pornită de către ortodoxie împotriva Bisericii noastre.

În comună curat unită, Tlocul de jos (jud. Someș), acum cașiva ani, s'a născut vrajă între cei doi cantori. Unul s'a făcut ortodox, ducând cu el 12 familii. Fruntașii, însă, au revenit, rămânând în ortodoxie numai 10 suflete numărate! Totuși, pentru aceste 10 suflete s'a început — cu mijloace pe care nu le discutăm aci — clădirea unei biserici. Și încă nu pe teren destinat acestui scop, ci, pe terenul dat pentru edificarea unei școale, absolut necesară, fiindcă localul închiriat al fostei școale reformate nu se mai poate folosi.

Este ușor de înțeles, că această procedură, cam turcească, a provocat nemulțumiri întemeiate în rândurile poporului. Urmarea a fost: notarul a reclamat pe preotul nostru, că instigă contra ortodoxiei, îndemnând pe oameni la violență, etc. — În paranteză mai observăm, că este vorba de un preot din cel mai distinși, cu lungă experiență pastorală; iar de altă parte stă un notar ortodox, ajuns în comună după lungi peripeții disciplinare, în cursul cărora s'a depănat o scală întreagă de »bravuri» laudabile, dela bește până la siluirea de minore și care mai nou, poate pentru a-și acoperi »virtuțile», s'a dat la un fel de misionarism sul generis.

Sesizat de către Prefectura județeană, Ordinariatul ordonă anchetă. Intre timp, însă, preotul trebuise să dea declarații și șeful de

post al jandarmeriei, fără ca acesta să fi avut vreo încuviințare dela autoritatea bisericescă. Lămuririle preotului au răsturnat, foarte ușor, calomniile, și în fața jandarmeriei și înaintea Ordinariatului. S'ar părea, deci, că totul e în rând. — Ar rămâne, și în cazul acesta, inadmisibilă interogarea unui preot prin postul de jandarmi, pentru acuze de această natură, câtă vreme autoritatea bisericescă nu a fost întrebată și avizată. Și fiindcă nu e primul caz de această natură, trebuie să ridicăm un protest cât se poate de hotărât împotriva cenzurei și controlului deprins de către jandarmerie față de preoți. E nedemn și umilitor. Nu se împacă nici decât cu respectul datorat bisericii care, sub raport național, are chiar destule merite pentru a nu fi supusă unei astfel de »supravegheri».

Dar nu-i numai atât: Istoria are continuare. Totul se desfășoară cu uluitoare repezițiune. Când toate calomniile au fost risipite, și la Prefectură și în fața Ordinariatului, în loc să se ia măsuri contra calomniatorului, ministerul suspendă salariul preotului dovedit nevinovat. Motivul? Iarăși »ancheta judiciară». Intre timp, adecă, »apostolul» a intervenit la episcopia ortodoxă a Clujului și prin ea la parchet. Iar ministerul, fără să întrebe autoritatea bisericescă competentă, fără să aștepte judecata Tribunalului, pur și simplu suspendă salariul.

Mirată, episcopia noastră a intervenit imediat. A rugat ministerul să revină urgent asupra suspendării salariului, »cu atât mai vârtos că astfel de măsuri credem că pot fi luate cu prealabila consultare a Ordinariatului episcopesc având preoțimea for de judecată în primul rând acest Ordinariat». — Nedumerită totuși, cum a putut ajunge la Tribunal o chestiune limpezită odată, a cerut din nou lămuriri dela protopop. Drept răspuns i-s'a trimis următorul certificat:

Noi Dr. Valeriu Roșca Prim-Procuror al Parchetului Tribunalului Someș, în urma petițiunii înregistrată la acest parchet sub Nr. 6576-1937.

Certificăm:

Că procedura în cauza contra Dlui Boca Emil preot în Teocul de jos, pentru delictul de instigare publică și ultra) contra cultului, reclamat de către notariatul Stoiana, a fost clasată de acest Parchet în lipsa totală de probe în baza art. 224 pct. 4 Pp. Carol II.

Drept care am eliberat prezentul certificat spre a-i servi la justificare în fața forurilor superioare bisericesti.

p. Prim-Procuror:
Indescifrabil

L. S.

Secretar:
Indescifrabil

Nu mai avem nici noi de adăogat nimic. Ci, de încheere, rezumăm:

Pentru 10, zi zece, suflete rătăcite se face biserică ortodoxă pe terenul destinat școalei. — Asta-i întâia față a documentului. Se vede

de aci, câtă grijă paternă au autoritățile noastre publice de astfel de suferințe și cât de bogată e țara care poate face astfel de lux!

A doua față: *ministerul suspendă salariul* unui preot distins, dovedit absolut nevinovat și în fața instanțelor administrative (jandarmi și prefectură), și înaintea celei bisericești (singura competentă) și înaintea Parchetului Tribunalului. Și la ministerul această măsură drastică cu totul peste autoritatea bisericească, pe care o învrednicește doar de un simplu aviz contabilicesc, privind facerea statelor de plată.

Situația este cât se poate de gravă. Procedura ministerului cultelor dă peste cap toată autonomia bisericească. Credem că sunt necesare alte demersuri, mai grele decât acest protest al nostru, la gazetă!

Activitate bogată în roade. Femeile române unite din *București* își au organizația lor religioasă-culturală „*Sfânta Elena*“. An de an această societate arată rezultate deosebit de impunătoare. Anul acesta însă întrece simțitor chiar și anii precedenți. O scurtă oboseală peste ultimele prestații ale acestei societăți pilduitoare de harnice ne va convinge despre aceasta.

În ziua de 31 Oct. c. s'a ținut în București, la parohia unită „*Sf. Vasile*“, *adunarea generală anuală* a Soc. „*Sf. Elena*“. Raportul secretarei generale, al dnei *Mia Angelescu*, arată cât de mult s'a lucrat și în decursul ultimului an prin cele 5 secții ale societății. *Bisericile și săracii* au fost ajutați cu lucruri ce întrec suma de *300 mil Lei*; copilașii periferiilor au fost supravegheați și conduși la biserică și cateheză; secția de pietate s'a îngrijit de rugăciuni comune și cuminecări dese; la secția pentru îndrumarea morală a servitoarelor se va deschide încurând un cămin și birou de plasare.

Toate acestea s'au înfăptuit grație harnicului comitet compus din dnele *M. Calian* viceprezidentă și prez. secț. pentru săraci; dca *Mia Angelin*, prez. secț. copiilor; dna *S. Marcu* prez. secției pentru îndrumarea morală a servitoarelor; dna *M. Smigelschi*, prez. secției de pietate; dna *Chr. Gherman* prez. secției pentru îngrijirea bisericilor și dnele: *H. Păclisanu*,

Alex. V. Pop, El. Nițescu, V. Blanu, Dr. Popa, Costea M. Ciomac, Munteanu, I. Pop, M. Rusu, A. Egrîș Veljan, M. Suci, și dca. Pteancu, având în frunte pe dna *Gabriela dr. Banciu* ca prezidentă.

Adunarea generală a deschis-o d na *Gabriela Dr. Banciu* arătând datorită creștinească de a ajuta pe cei nevoiași sub raport sufleteș și trupesc. La sfârșit a luat cuvântul Rev. Domn canonic *Gh. Dănilă*, exprimându-și bucuria pentru minunata dezvoltare a societății. Păr. protopop *dr. V. Aftenle*, ca încheiere, vorbește despre rolul covârșitor al femeilor în viața religioasă-morală.

Pentru începuturile filmului religios

Nu demult *sf. Părinte* a denunțat, într-o enciclică, primejdia *filmului imoral* și a subliniat foloasele celui *religios și educativ*, ca excelent mijloc de apostolat intelectual și distractiv — accesibil tuturor. Filme morale se găsesc și la noi destule, dar propaganda creștină în acest sens aproape lipsește.

Câțiva preoți înțelegători s'au hotărât să se folosească de acest mijloc de educație și mi-au propus să-le procur aparate de cinematograf și filme. Începutul însă, mai ales aici, e greu, și dacă se lucrează izolat, toată încercarea rămâne o simplă digresiune. De aceea trebuie organizație.

Ei s'au convins de succesul ce-l au conferințele — și numai cu *proiecțiuni fixe* — mai ales în sezonul de iarnă atât de propriu acestor fel de instrucțiuni și care prezintă subiecte atât de variate și de ingenios întocmite ce se pot preda în școală, pentru popor, pentru adulți, reuniuni, Agru, conferințe agricole pentru țărani etc., mai ales cu subiecte religioase: Istoria biblică și bisericească, viețile sfinților și catehismul. Cu o sumă de 4—5000 lei se poate avea un bun aparat de proiecțiuni. Conferința se dă cu filmul, nu trebuie nici o pregătire, doar citită — aici nu se pot face greșeli de pedagogie.

Cu mult mai atrăgător e *filmul mișcător*; aparatele-s mai scumpe (12—20.000), totuși

sunt destule parohii capabile de acest sacrificiu și care-i mai utili decât multe steaguri.

Inițiativele particulare n'au lipsit nici până acum, dar aceasta e o chestiune ce nu admite disensiuni și care nu se poate rezolva în particular. Trebuie introdus la noi un anumit aparat și un anumit film, pentru că filmele sunt scumpe și nu există o parohie singură să-și poată procura îndeajuns. De aceea trebuie înființată o *casă de filme*, care să cumpere filmele, și să răspândească aparate de anumită marcă, să facă propagandă și să canalizeze eforturile în sens unic. Casa aceasta să imprumute filmele în schimbul unei sume, care posesorul de aparat o poate realiza dintr-o taxă minimă de intrare, sau donațiuni. Casa în câteva luni își plătește filmele și rămâne și cu ceva profit.

Succesul e atât religios cât și cultural: există parohii unde nu s'a rulat niciodată un film, iar predând viața Mântuitorului, ori Paștile etc., — chiar și în proiecțiuni fixe, — e impresionant. Iar preotul, dacă n'ar avea alt rezultat decât că și-a substras credincioșii de la alte adunări cu mult mai puțin edificatoare, și-a avut cu ei înafară de biserică un contact familiar, deja a făcut destul.

Ne trebuie cineva care să ia firul acestei acțiuni. Ce zic la aceasta *părinții Baziliani* care în mișcările religioase-culturale au avut întotdeauna un rol de inițiativă? Ori *părinții Assumpționiști* cari au o particulară competență? În legătură cu „*Bonne Presse*“ ar putea deschide o vânzare de aparate și o casă de filme pentru România. Începuturile vor fi modeste, dar nu e atâta vorba de bani, ci de a se garanta succesul cauzelor de către cineva care știe să se devoteze. Cu cât se va face mai curând, cu atât va corespunde mai bine misiunii.

Va obiecta cineva *lipsa de curent electric*? Nu e greu de aflat un mic dinam, ori un motor pentru film. Se află în fiecare sat vre-un tractor, automobil, moară etc., iar pentru proiecțiuni fixe cred că ajunge un acumulator de radio.

Ori vor afla *prețurile prea mari*? Colaborarea între vecini, a mai multor parohii, va

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Preotul în școală

Activitatea multiplă a preotului, în virtutea exercitării întregii puteri cu care a fost investit, spre a fi mijlocitor în cele ce sunt către Dumnezeu, de foarte multe ori, nu este încununată de succesele dorite. Făcând o privire instructivă, dela felul de manifestare al vieții creștinești, la izvoarele cunoștințelor și însușirii practicilor religioase — abstrăgând de obicei credinței — a creștinilor de azi — și văzând efectul activității educatorilor de ieri preoțimea de azi își poate da seama despre atitudinea ce trebuie s'o ia, spre a-și ușura răspunderea pentru demnitatea în virtutea căreia, individual, fiecare este numit *părinte*.

Nu consider multe pe care le întâmpină preotul, prin îndârjirea celor de jos și neînțelegerea celor de sus — cari nu-i retribue munca și nu-l consideră meritorie activitatea moralizatoare în sânul nației — mă referesc doar la curentul de anarhizare a comunismului și socialismului, în haina sectarismului sub care se prezintă la poporul de pe sate, și menționez, că dacă s'a dovedit sanabilă necredința proletarilor și intelectualilor dela orașe, necredința sătenilor nu că întâm-

pină foarte multe greutăți, ci față de unii orice încercare este zadarnică. Acest fapt nu înseamnă că preoțimea să desnădăjduiască, ci mai mult, să se știe că creștinii, nu considerându-i cantitativ, ci calitativ, sunt acei prin cari Biserica lui Hristos se arată vie.

Pentru că numărul calităților creștinești a creștinilor practicanți să se înmulțiască este bine să se aibă ca lozincă, în activitatea preoțiască una dintre cele mai scurte parabole a Mântuitorului despre împărăția cerurilor: „*Asemenea este împărăția cerurilor aluatului, pe carele luându-l muierea, l-a ascuns în trei măsururi de făină, până ce s'a dospit tot*“ (Mt. XIII 33).

Pentru adâncirea vieții creștinești, în așa măsură ca ceea ce exprimă Isus Hristos în această parabolă să fie o realitate, spre a putea cât mai mulți dintre creștini să dea „*răspuns despre credința lor*“ cu vorbele sf. Apostol Pavel: „*Iară de viez, de acum nu mai viez eu, ci viază întru mine Hristos*“ (Gal. II 20) consider necesară o muncă unitară din partea tuturor preoților.

Cea mai efectivă năzuință în această direcție este — acolo unde cu atâta înzestrare sunt îndemnați preoții să nu precupețiască nici o jertfă, nici o oboseală — în cateheză.

Pentru ușurarea muncii preoțești pe acest teren, aliu din „*Unirea*“ No. 33 din 14/IX. a. c. că suntem în așteptarea unei noi programe analitice, întocmită pentru șapte clase de curs primar. Lucru foarte îmbucurător pentru preoți,

cu atât mai mult însă, dacă această programă va fi însoțită și de un plan de lecțiuni ca în anul 1923. Cu toate acestea chestiunea nu este salvată decât în parte.

Materialul de predat — cu puțin adaos — va fi același ca în programa veche, cu deosebirea că va fi altfel repartizat. Prin această se va ușura munca cateheților dela școlile cu mai multe puteri didactice, unde programa învățământului primar prevede pentru fiecare clasă câte două ore de religie săptămânal. Ce diferență înse între munca ce o poate depune un catehet dela o astfel de școală cu un singur învățător, și unde preotului catehet la toate clasele împreună l-se dau tot două ore la săptămânal. Cu toate acestea și unuia și celuilalt l-se cere același rezultat. Cu cât mai intensă muncă — considerând proporția dintre timp și materia de predat — și mai bine pregătită va trebui să presteze acest din urmă, față de cel dintâiu!

Scândura de salvare în această împrejurare este *planul de lecțiuni*.

Planul vechiu încă a fost întocmit pentru școlile cu mai mulți învățători. Pentru școlile cu un singur învățător prevedea să și-l întocmească fiecare preot în parte, având oră comună cu toate clasele. Rezultatul în libertatea ce s'a dat preotului a fost că simplaminte s'a dispensat de această demnitate și — onoare puținelor excepții — fiecare preot propune fără plan. În acest caz, deosebite împrejurări

rezolva și această greutate. La 2-5 parohii 4-5 mii lei nu-l mare lucru.

Înainte de-a găsi patroni, ne trebuie adevărul. De aceea rog pe fiecare cetitor să se pasioneze de această problemă, să o mediteze, să o agite, iar cei convinși de utilitatea ei să-și dea adevărul la „Unirea”. De nu se va face mai mult, se va ști cel puțin cine sunt cei animați de aceleași dorințe și vor lucra uniți — atunci deja primul pas e făcut.

Să nu uite nimeni că întârzierile și neglijențele — acum când suntem așa de des atacați — pot avea consecințe ireparabile pe viitor. Conjur pe cei ce sunt convinși de acest apostolat să se facă propagandiști și să creadă că situația noastră văzută din perspectiva depărtării se prezintă în alte culori.

I. Ploscaru

Măsuri pilduitoare. Și încă luate de mireni. De doi prefecți județeni. Unul e d. Dr. Oct. Ardeleanu dela Satu-Mare. Acesta a dispus ca toate cârciumile aflătoare în zonă de 200 m. de biserică să fie mutate sau desființate. Celălalt e d. Matelu Sassu dela Brăila, care a trimis autorităților în subordine o circulară de toată frumusețea. — Iată-o:

„Oricare autoritate lumească își trage puterea dela Dumnezeu. Căci după cum zice dumnezeescul apostol Pavel: „nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu sunt rânduite”.

Toți suntem prin urmare ceea ce suntem, prin orânduială dumnezeiască. De aceea se cuvine ca autoritatea să-și cinstească locul pe care îl ocupă prin viața curată și plăcută lui Dumnezeu, trebuind să fie exemplu, întru toate cele bune, cetățenilor pe care îi conduce. Să fie întotdeauna întâi la fapta bună și frumoasă.

Mersul la sfânta Biserică în zilele de Duminică și sărbători, pentru ca acolo, cu genușuri plecați și inimi zdrobite și pline de pietate, să ascultăm și să ne pătrundem de „Cuvântul lui Dumnezeu”, constituie pentru fiecare cetățean o înaltă datorie morală și cu atât mai mult pentru autorități, cari trebuiesc să contribuie prin toate mijloacele, pentru buna îndrumare a celor peste care sunt rânduiți.

De aceea dăm în grija tuturor autorităților comunale: primari, jandarmi, perceptori, agenți sanitari, funcționari de orice fel, ca atât ei cât și familiile lor, să la parte, absolut regulat, la serviciul divin din duminică și sărbători, aceasta fiind pentru fiecare o datorie de prim ordin în îndeplinirea autorității cu care este însărcinat.

Tot pentru educația religioasă a cetățenilor mai dispunem ca în fiecare local de primărie să se afle icoană și candelă. Candelă va fi aprinsă totdeauna când sunt momente mai de seamă în cancelaria primăriei: consilii comunale, oficierea unei cununii, etc.

În inspecțiile ce vom face, atât noi cât și organele subalterne, vom ține seamă de îndeplinirea acestor dispoziții, cari se pun în aplicare imediat”.

Roade amare. Bolșevismul a vrut s'o rupă cu tradiția burgh-ză. Și a rupt-o pe toate tărâmurile. Îndeosebi pe al educației. Indiferent că era vorba de băieți ori de fete.

Roadele deja se văd. *Elena Konoveneko*, una dintre cele mai însemnate personalități în lumea pedagogiei moderne ruse, se declară foarte nemulțumită cu ce a putut constata sub raportul educației, mai ales în ce privește pe fete. În drumurile sale de studiu prin Sovietia — așa relese din notițele sale publicate în „Komsomolskaja Pravda” — s'a convins că fetele ruse de astăzi au un singur ideal: să devină aviatore, parașutiste, arhitecte, teatraliste ori ziariste. Intemelirea de familie nici prin minte nu le trece. Se pricep la sport și la dexterități tehnice. Dar să coase un nasture, să facă o mâncare, să curețe o casă, ferit-a Sfântului!

Și asta nu-i o meteahnă proprie codacilor între 17-18 ani, cari au primit educație „integrală” bolșevică. Nu. Boala a molipsit și pe cele mai în vârstă. Madame Konoveneko pomenește cazul unei studente de 28 de ani, din părțile Moscovei, carea, la întrebarea ce cugetă ea despre familie, a dat răspunsul: „Sistemul comunist prevede viața de familie în comun. Femeile de femele, după cum sunt aflate potrivite, se ocupă cu bucătăria, buna

chivernisire a casei, ținerea în bună stare a hainelor. Printr'asta alte membre ale marelui familii sovietice câștigă posibilitatea să se dedice unor ocupații extra-casnice superioare”. — De reținut că tatăl acestei studente cu aplicări sere arhitectură are de suferit mult, întrucât fiind văduv și fiică-sa nepricepându-se la cârpiul ori călcatul hainelor, trebuie să se ajute singur, cum poate.

Această studentă fiind întrebată că n'ar dori să aibă copii, a ținut să declare repede și calm de tot, ca și când ar fi ceva de tot firesc, că dânsa nu-și bate capul cu așa ceva, odată ce statul îngăduie părinților să se lipsească de copii...

Ceeace nu înseamnă că tinerele comuniste, sub raport sentimental, ar fi de altă factură ca barghezele. Își au și ele albumurile lor în cari abundă obscenitățile; se împoponează cu „gluvere” false de marcă rusă; uzează și abuzează de produsele cosmetice și se îmbracă într'o formă scandalos de provocatoare. — Fetele de școală, ca și celelalte. — De încheiere încă o constatare a doamnei Konoveneko: Dascălițele și profesoarele de altă dată erau incomparabil mai bune pedagogice ca cele ce cunosc exclusiv metodele bolșevice. (n).

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat episcopesc al Lugojului a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: *Victor Deciu*, canonic, a fost numit director al Oficiului eparhial; *I. Voștinariu* din Ticvariul Mare, primnotar consistorial; *Ștefan Turcu* din Lătunaș, la Clopodia; *Aurel Barbu* din Vălioara, la Berthelot (Fărcădin), iar nouhirotonitul *Ioan Crișan* la Dobresti.

Marele Păstor în mijlocul turmei. După praznicul sfânt dela *Șișești*, unde s'au adunat peste 5000 credincioși, *Psf. Alexandru al Maramureșului* a consacrat, în 12 Sept. c., biserica din parohia *Rus*, unde credința cătorva

ca: începutul târziu a școlii, unele lipsuri a catehetului sau a elevilor, vacanțele etc., fac ca de multe ori sfârșitul anului să-l surprindă pe catehet cu abia jumătate materialul predat. Puțini își pot însă închipui ce ușor este să predai după un plan în care se ține cont de sărbători, vacanțe etc.

În ce privește viitorul ar fi mai bine dacă Ven. Com. catehetică metropolitană nu ar da libertate preoților cateheți dela școlile cu un singur învățător să-și întocmească singuri planul, deoarece tot fără plan vor rămânea. Este chiar o imposibilitate să întocmești un plan cu două ore de religie la săptămână având oră comună cu toate șapte clasele și fiecare clasă să-și primiască materia prescrisă în programa analitică. De aceea un plan în care materia să fie împărțită pe grupe ținând în fiecare oră mai multe lecții este mai ducător la scop. În col. 1 trebuie înscrisă data zilelor pe anul întreg, când este fixată ora de religie ce se menționează în col. 2. În col. 3 se înscris materia conform programei analitice pentru cl. I-II, cu cari se va ținea oră comună. În col. 4 se înscris materia de Catehism respectiv Biblia Copiilor pentru cl. III-VII urmând ca în col. 5 să se inducă ca adaos pentru cl. I-VII. Într'un an Istoria Bis. în alt an Liturgica.

Menționez că planul meu l-am făcut după programa veche, de aceea nici nu-l dau în in-

tregime ci numai o schemă în nădejdea că poate se va da prelucrat de către Ven. Comisie catehetică metropolitană. Când însă preoții dela școlile cu un singur învățător vor fi lipsiți de acest favor, atunci fiecare va face cum va crede mai ușor și mai ducător la scop. Pentru a ușura soluția continului: Când materialul prevăzut la celalalt grup de clase ținem o singură lecție, de ex.: la începutul anului, până predăm claselor III-VIII. din Cat. h am despre Scopul omului; Credința, necesitatea și izvoarele ei, cu cl. I-II facem introducere și rugăciuni, pentru a preda tuturor claselor împreună despre Dumnezeu, sf. Treime; Facerea și ținerea lumii; Igeri; Oamenii cel dintâiu; Păcatul strămoșesc etc. Când însă materia este diferită îndată ținem câte două lecții în fiecare oră. Când însă ajungem și la Istorie, suntem nevoiți să predăm trei lecții, predând întâiu catehismul la toate clasele spre a putea da ocupație indirectă celor mici — ca astfel cu cei mari să trecem mai departe la Istorie.

Cât privește Liturgica, preotul care predă bine și în întregime Catehismul, este dispensat să țină lecție aparte de Liturgică afară doar de câteva, cum ar fi locurile și lucrurile sfinte și laudele dumnezești. — Restul toate se propun în Catehism, la poruncile dumnezești și bisericesti sau despre Sacramente. Adevărat că în cazul de față preotul va în-

tocmi planul la col. 4 în cadrul lecției de Catehism; notând, și predând acea materie și din punct de vedere liturgic.

Ar mai fi vorba în noua programă despre unele pericope din Evanghelle. Locul acestora în planul de lecții ar fi — după părerea mea — nu aparte ca lecție separată, ci ca argumentare a principiilor de dogmă și morală în cadrul lecțiilor de Catehism, scoțând astfel din sf. Scriptură partea pe care se bazează lecția. Subsemnatul păstorind cândva în o parohie unde erau sectari, la Istoria Biblică a V. T. în cadrul lecției: Evreii în pustie, totdeauna intercalăm și istoria lui Core, Dothan și Aviron și alegerea în mod miraculos a lui Aron (Num. XVI-XVII) istorioară pe care o repețiam și când era vorba despre respectul datorit autorității bisericesti, sau bisericii învățătoare.

În fine menționez, că, acele cunoștințe din Catehism pe cari copiii le pot aplica în viața practică, cum sunt deprinderea faptelor îndurării trupesti și sufletești, a virtuților morale în opoziție cu păcatele capitale, preotul trebuie să le dea deosebită atenție încât învățământul religiei să se dovedească a fi mai mult practic decât teoretic.

Pr. Alexandru Paul

sute de buni creștini a restaurat și împodobit după cuviință casa Domnului. În jumătatea a doua a luni Septemvrie c., același ierarh, întovărășind pe Em. Sa card. *Tisserant*, a cercetat, între altele, *Bixadul* și *Satu-Mare*, iar mai apoi a sfințit biserica din *Bozinta Mare*. (26. IX. 37). La puține zile după aceea a târnosit biserica din filia minieră *Nistru*, unde vre-o 30 familii bine povățuite au ridicat noul și frumosul lăcaș de închinare.

Bucuria dela Deva. Fiind numit pâr. *Dr. Iuliu Rașiu* dela Lugoj, paroh și protopop districtual la *Deva*, în 24 Octomvrie c. i-s'a făcut introducerea în noul post pe care-l ocupă deacum fostul primnotar konzistorial. Momentul acesta a fost prăznuit în chip deosebit, atât de enoriașii Sf. Sale cât și de intelectualitatea locală și de preoțimea din tract. Cuvântări ocazionale au rostit pâr. V. Deciu, canonic lugojan; pâr. Virgil Pop (Hunedoara) și d. Dr. Eugen Tatar, devotatul primcurator al bisericii noastre din Deva, iar cuvinte de bun sosir au spus preoții: ortodox și romano-catolic, precum și pastorii: reformat și lutheran din localitate. — Mult spor apostolic!

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii VIII după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. *Ștefan Ciufudeanu* dela Admin. Centrală Capitulară.

— Dumineca trecută, seara, corul *»Lyra«* al episcopiei noastre lugojene, a dat un încântător concert coral, în Palatul Cultural, sub conducerea pâr. Ioan Bacău. Păcat, însă, că la această prestație artistică a fost de față prea puțin public. În schimb la matineul dat de același cor, în după amiaza aceleiași zile, a participat foarte numeroasă lume școlărească.

— Tinerii leviți ai Seminarului *»Bunevestiri«* au avut parte săptămâna aceasta, de reglementările *exercițiilor spirituale* de început de an școlar. Le-a condus pâr. *Ion Gârleanu*, ieromonah franciscan român unit. S'au început Luni seara și s'au încheiat azi dimineață.

Danie princiară. Capitala Lombardiei, *Milano*, are în arhiep.-cardinal *Ildefonso Schuster*, fost abate benedictin și savant liturgist de mână întâiu, un arhieru într'adevăr zorit de dragostea lui Hristos și îngrijat de ridicarea de noi case a Domnului și împodobirea lor. Și mai ales cartierele mărginașe ale cetății sale de reședință îl preocupă pe marele păstor. *Sf. Părinte*, din partea Sa, știind să aprecieze străduințele urmașului său în scaunul arhiepiscopal milanez, și înțelegând totodată să-l ajute efectiv în realizarea gândurilor ce-l muncesc, i-a făcut o danie de un milion de lire pentru opera de clădire de biserici în suburbiile Milanului.

Congresul chemărilor preoțești. S'a ținut și un atare congres — fost al 13-lea congres național al chemărilor preoțești — în Bourges (Franța), la 24 Octomvrie c. Ca temă generală a fost aleasă și debătută problema: *»Acțiunea Catolică și vocațiuni preoțești«*. — Tot atunci și tot acolo a conferențat și fostul ministru Pernot despre *»Părinții, ca trezitori ai chemărilor sacerdotale«*.

Record de invidiat. *»Osservatore Romano«* (31. 10. 37) e informat din Strasbourg că, de-un an de zile, în departamentele Meurthe și Moselle (Lorena) nu s'a înregistrat nici un fapt criminal. Așa stând lucrurile tribunalul penal din Nancy, din lipsă de denunțuri, a trebuit să-și amâne sesiunea din primăvară. Așisderea și cea din toamnă. Iar avocații, jurații și judecătorii au căutat s'o ia spre casă *»infectis rebus«*. Coridoarele judecătoriei sunt pustii și doar pașii monotoni ai cutărui scriitorăș ori ușier ce așteaptă de luni *»cazuri«*, de mai răsună prin ele... Subsecretarul dela justiție — așa se spune, în glumă, firește — lucrează de zor la un proiect

de lege care să reglementeze ocupațiile judecătorilor ce nu se află în treabă judecătorească.

Laudă meritată. La începutul luni acesteia s'au prezintat în audiență la sf. Părinte 100 abați benedictini, sub conducerea nou alesului abate primat P. Fidelis v. Stotzingen, Vicarul Domnului, în cuvântul ce le-a adresat, a spus între altele: *»Pretutindenea unde Biserica își dezvoltă acivitatea ei înaltă, strălucită și sfințitoare, dă omul și peste fiii sf. Benedict, a cărui tsgmă a atins astăzi impozantul număr de 11 000 membri... Benedictinii au muncit pe toate tărîmurile binelui: dela cea mai înaltă, mai delicată spiritualitate, până la activitatea productivă în fiecare artă și în fiecare știință — pretutindenea lucrează benedictinii spre mai mare glorie a lui Dumnezeu și pentru mântuirea sufletelor«*.

† **Cornelia Popa** născ. Ungureanu, soția pâr. Nicolae Popa din Ocna Sibiului, a trecut la cele veșnice în 30 Sept. c., — Să-i fie partea cu dreptii!

† **Văd. Elena Habor n. Fulea**, s'a stins din viață în 21 Octomvrie c., la Sănmihaiul de Câmpie, în anul 72 al vieții sale. — Odihnească în pace!

Mulțumită. Credincioșii parohiei române unite din *Iasi-Moldova*, venim a aduce cele mai calde mulțumiri sufletelor nobile, devotate P. C. Verg. Maria, dela Reuniunea femeilor unite din Cluj și dela Uniunea Mariană a Eparhiei Cluj-Gherla, pentru cădelnița și odăjdile de culoare măslinie, donate tinerei noastre parohii. Le asigurăm că vom înălța rugămintele ferbinte către Preacurata Fecioară, ca ea — protectoarea noastră a tuturor — să-le mijlocească insutită răsplătă cerească. — În numele parohiei române unite din Iasi-Moldova: *Aurel Bungărdeanu*, preot român unit.

Spre știre. Asociația *»Spiriților Moșilor«*, persoană juridică, recunoscută de Tribunalul Ifov cu sentința Nr. 143-937 de sub preșidenția D-lui Baron *Alexandru Stârcea*, cu sediul în București, (Cal. Victoriei Nr. 2. telefon Nr. 4, 43, 51), aduce la cunoștință tuturor celor interesați, că la sediul Asociației funcționează o secție specială de ajutor expres, ocrotirea socială și cu un birou de plasare. Aci se vor putea adresa cu încredere cererile și ofertele de serviciu *fără plată și fără nici o taxă*. Asociația va distribui lemne de foc, alimente, îmbrăcăminte și încălțăminte pentru moșii lipsiți de mijloace. Cererile, și eventuale donații, se vor adresa personal D-lui Baron *Alexandru Stârcea*, preș. Asociației, care primește zilnic întru orele 17-19, (telefon Nr. 4, 43, 51).

Anunț. Camera de Muncă Arad, aduce la cunoștință meseriașilor patroni din județele Hunedoara, Alba și Târnava Mică, că toate cererile pentru sistări de meserii se vor rezolva în viitor numai la sediul Camerei din Arad, nu și la oficiile județene ca până în prezent. Deci toate cererile de sistare, însoțite de adeverința de preschimbare a brevetului, se vor adresa direct Camerei de Muncă Arad.

Instiințare. Se aduce la cunoștință că la *Oficiul Postal* de reședință *Blaj*, în cancelaria subsemnatului, se va ține *licitație publică* cu oferte închise și sigilate, în ziua de 17 Noemvrie c., orele 10 dimineața, pentru *reconcesionarea antreprizei poștale Blaj - Roșiadesecaș*. — Amatorii sunt rugați a lua cunoștință de caetul de sarcini, care se poate vedea zilnic în biroul meu, între orele 8-12 și 15-18, când pot să ceară oricare alte lămuriri asupra acestei concesiuni. — Odată cu oferta, concurenții vor depune o garanție în numerar de 5% din subvenția pe timp de 2 ani. — Diriginte: Indescifrabil.

De vânzare:

Mobilă pentru salon de domn, conștând din 7 bucăți absolut nouă.

Mobilă modernă de nuc pentru sufragerie, absolut nouă.

Mobilă uzată, dar în stare bună, pentru un dormitor și alte obiecte de mobilă.

Informații la

Librăria Seminarului

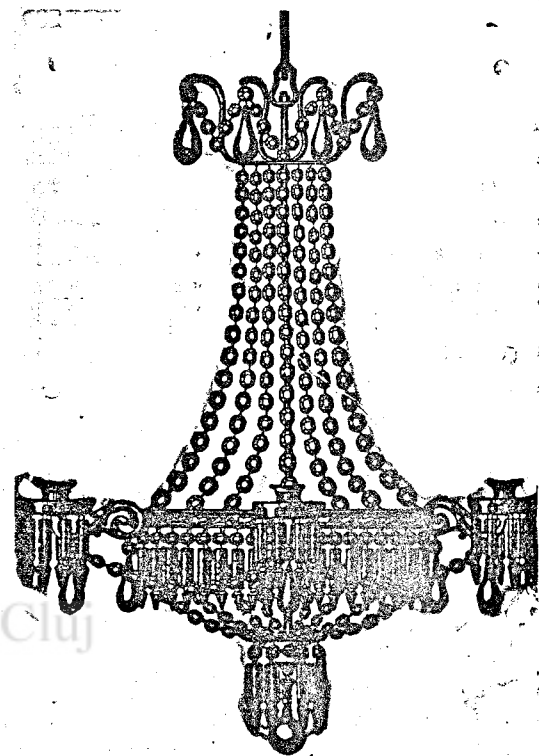
Parohia Greco-Catolică „Sf. Ioan Botezătorul“

Aviz

Parohia greco-cat. română sf. Ion Botezătorul, din Farell, Pennsylvania, dorind să aibe un preot din Transilvania, lansează pe această cale un apel călduros către onorații preoți, cari cu aprobarea Excelenței Sale Dr. Alexandru Nicolescu, Mitropolitul Blajului, ar dori să vină în America, să se adreseze susnumitei parohii pentru informațiuni detaliate. — Se înțelege că reflectanții nu pot fi decât preoți celibi ori văduvi.

Adresa: **Comitetul parohial Mc. Dowell National Bank, Shavon, Penna. U. S. A.**

845 (3-4)

Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1-3 brațe; **cruci de perete** și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; **Berete** din Klott pt. preoți **Brăe**, (singulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.**

Mare depozit de **Ornate și prapori gata**, în diferite culori, cu prețuri reduse. **Icoane de hârtie și picturi.** Tot soiul de rechizite, imprimare, **Gărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri** pentru Reuniunile Mariane. **Teatre și Monoloage populare și școlare.** **Cereți catalogul detaliat și ilustrat.**

Casă de vânzare

În Blaj str. Regele Ferdinand Nr. 29 (fostele case Boteiu).

Informații se pot obține la **dl Iustin Hossu**

2-3